

6.22 Environmentální výchova

6.22.1 Charakteristika předmětu

Předmět Environmentální výchova spadá do vzdělávacích oblastí Člověk a příroda. Je vyučován v 9. ročníku s časovou dotací 0,25 hodiny týdně z disponibilní časové dotace a je vyučován v kombinaci s Finanční gramotností po dobu jednoho pololetí jednu hodinu jednou za 14 dnů.

Environmentální výchova umožňuje žákům hlubší porozumění jevům a procesům, které probíhají v životním prostředí člověka. Vede k pochopení důležitosti udržování přírodní dynamické rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka jako bio-psycho-sociálního organismu. Dává potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a tím žákům pomáhá lépe se orientovat v běžném životě. Rozvíjí u žáků proces poznávání přírody jako systému, jehož součástí jsou navzájem velmi složitě propojeny mnoha vazbami, působí na sebe a vzájemně se ovlivňují. Vede žáky k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí. Ovlivňuje pozitivně životní styl a hodnotovou orientaci žáků v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace. Propojení ekologie a etiky vede k pochopení významu spolupráce, komunikace a důvěry při řešení problémů životního prostředí. Žáci získají znalost základních pojmů a procesů v oblasti ekologie a životního prostředí. Seznámí se s přírodními a kulturními hodnotami místa i regionu, tím se posílí jejich vazby ke krajině domova. Poznají nejdůležitější právní nástroje v oblasti ochrany životního prostředí včetně účasti veřejnosti na rozhodování. Aktivně se zapojí do zkulturování prostředí ve škole i v jejím okolí.

Realizace hodin bude probíhat zejména v učebně, příp. na vycházkách do okolí, krátkodobých exkurzích. Důležitá bude praktická stránka – práce s přírodními materiály, recyklace, ekologické projekty, apod.

6.22.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k poznání vlastních dosavadních znalostí, zájmů, charakteru, vůle a jejich využívání.
- Motivujeme žáky k aktivnímu zapojení do vyučovacího procesu.
- Směřujeme žáky k základnímu osvojení nových poznatků.
- Vedeme žáka k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.
- Nabízíme různé zdroje informací a tím vedeme žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací.
- Vedeme žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádění věcí do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů

- Při zpracování projektů vedeme žáky k týmovému řešení problému a k prezentaci vlastní práce.
- Učíme žáky kriticky přemýšlet o nutnosti a účelnosti ochrany životního prostředí.
- Rozvíjíme schopnost odhadovat důsledky našeho jednání.
- Vedeme žáky k systematickému a přesnému uvažování.

Kompetence komunikativní

- Dbáme na kultivovaný ústní i písemný projev, chyby opravujeme.
- Trénujeme sebevědomé vystupování při komunikaci, odbourávání bariér.
- Vedeme žáky k přesnému vyjadřování.
- Umožňujeme diskutovat o problémech.
- Učíme žáky obhajovat vlastní názor.

Kompetence sociální a personální

- Pracujeme ve skupinách.
- Vedeme žáky k týmové spolupráci, k respektování odlišného názoru.
- Vedeme žáky k prezentování a obhájení vlastní myšlenky při týmové spolupráci.
- Dbáme na to, aby se žáci vyjadřovali bez obav, proto chválíme snahu.
- Vedeme žáky k sebehodnocení, hodnocení druhých – skupiny, srovnání.
- Podporujeme zájem o názory, náměty a zkušenosti žáků.
- Podporujeme schopnost orientovat se na problémy druhých a snaží se jim poradit v rámci svých schopností.

Kompetence občanské

- Pěstujeme přátelské vztahy ve skupině, dodržujeme a vyžadujeme dodržování stanovených pravidel.
- Vedeme žáky k zodpovědnosti – za sebe, za plnění úkolů.
- Vedeme žáky k uvědomění si svých práv.
- Hodnotíme činnost žáků a naznačuje její důsledky.
- Vedeme žáky k uvědomění si odlišnosti myšlení lidí.
- Umožňujeme dávat věci, jevy do souvislostí a vedeme žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, zná požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací a materiálů.
- Trénujeme práci ve dvojicích, ve skupině.
- Nabízíme možnosti recyklace a ochrany životního prostředí v praktickém životě.
- Učíme žáky pracovat podle zadaných kritérií, dodržovat postupy, termíny.
- Předkládáme různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vedeme žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky ke kritickému vyhledávání informací s environmentální tematikou a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích.
- Rozvíjíme dovednost žáků analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry.
- Vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi.
- Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání spojené s využíváním převzatých zdrojů.

6.22.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

9. ročník

<i>Téma</i>	<i>Učivo</i>	<i>Žák by (se/si) měl ...</i>	<i>průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky</i>
Ekologie – pojmy	Ekologie Enviromentální výchova Ekosystém – druhy a rozmanitost ekosystémů Rovnováha ekosystémů Ekologická stopa	- vysvětlit pojmy ekologie, ekosystém, enviromentální výchova a aktivně je používat - vyjmenovat jednotlivé druhy ekosystémů - posoudit, jak dalece jsou jednotlivé druhy ekosystémů ovlivněny činností člověka - uvést příklady narušení rovnováhy ekosystému - objasnit pojem ekologická stopa, porovnat ekologické stopy různých zemí	Př – ekosystém EVVO - Ekosystémy
Ochrana přírody	Ochrana přírody, zvířat Zákon na ochranu přírody Kategorie chráněných území ČR Nevládní ekologické organizace	- seznámit se základní strukturou ochrany přírody v ČR (národní parky, chráněná území ... - znát národní parky ČR - umět vyjmenovat a zná činnost nevládních ekologických organizací - seznámit se s činností mezinárodní org. Greenpeace	Př – ochrana přírody EVVO - Vztah člověka k prostředí
Odpady	Odpady Druhy odpadů Třídění odpadů Způsoby likvidace a recyklace odpadů	- uvést příklady, jak odpady vznikají a jak omezit jejich množství - umět charakterizovat odpady v závislosti na lidských činnostech – průmyslové, komunální - znát způsoby likvidace odpadů a vysvětlit přeměnu odpadů na druhotné suroviny - znát povinnosti jedince a obce v hospodaření s odpady, žák aktivně třídí odpad a zapojuje se do sběrných aktivit školy	Ch – kovy, plasty EVVO - Vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
Ekologie domácnosti	Domácí ekologie – úspora vody, energií, odpady, zdravý životní styl Biopotraviny, bioprodukt, ekologicky šetrný výrobek Konzum	- zamyslet se nad podstatou ekologického způsobu života - uvědomit si, jaký podíl na znečištění prostředí nesou domácnosti - na praktických příkladech uvést, jak lze v domácnosti šetřit s vodou, energiemi, jak omezit množství vznikajícího odpadu - dokáže vysvětlit pojmy biopotravina, bioprodukt, ekologicky šetrný výrobek - demonstrovat konzum na konkrétních příkladech (hypermarkety, fast foody, testování kosmetických výrobků...)	Ch – voda, vzduch VZ – zdravá výživa EVVO - Vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí
Současné problémy lidstva	Globalizace a její dopady na životní prostředí Nerovnoměrnost života na Zemi	- vyjmenovat globální problémy lidstva - porovnat rozdíly v životní úrovni, spotřebě surovin a energie mezi nejbohatšími a nejchudšími státy. - seznámit se se značkou FairTrade - zajímat se o život dětí a jejich životními podmínkami ve vyspělých státech a v zaostalejších oblastech	Ch- voda, vzduch EVVO - Vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí